

Pilotprojekt – ergoterapeutisk vurdering af køreevne efter erhvervet hjerneskade

Heidi Lyngberg-Laursen, Gitte Møller Jensen og Annette Kjærsgaard

Regionshospitalet Hammel Neurocenter – Universitetsklinik for neurorehabilitering, Aarhus Universitet

Baggrund

Kørekortproblematikken hos hjerneskadede er et ømtåleligt emne. Hensynet til trafiksikkerheden taler for en restriktiv politik på området. Omvendt er konsekvensen af at miste muligheden for at køre bil en signifikant reduktion af personens udfoldelsesmuligheder og livskvalitet.

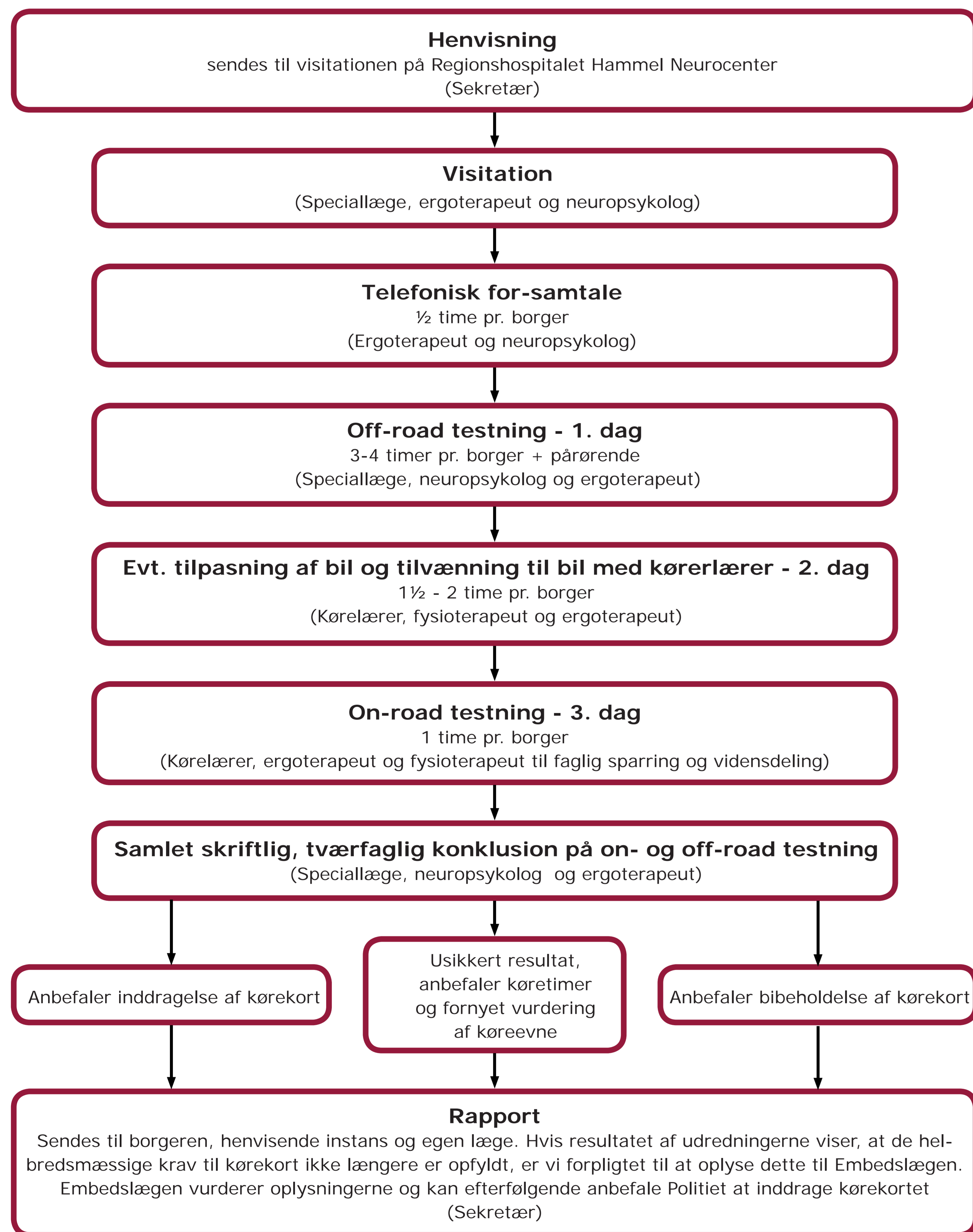
Mål:

- At personer med erhvervet hjerneskade, der stadig kan køre bil, fortsat får mulighed for at gøre det.
- At de, der ikke kan, får en kørepause, før de eventuelt skal op til undersøgelse og køreprøve.

Formål

Det overordnede formål var, at udvikle og afprøve et tværfagligt udredningstilbud ved læge, neuropsykolog, ergoterapeut og kørelærer til vurdering af køreevne efter erhvervet hjerneskade. Desuden at udvikle og afprøve en mulig organisationsform mellem offentlig og privat interessent.

Metode

Pilotprojektet involverede fem tidligere patienter, som havde fået kørselsforbud under indlæggelsen på Regionshospitalet Hammel Neurocenter.

Ergoterapeuter var involveret i både visitation, telefonisk for-samtale, off-road og on-road testning. Denne poster beskriver kun redskaberne anvendt til off-road og on-road testningen.

Ergoterapeutisk off-road testning på 1. dag

Test af færdigheder til at tackle forskellige situationer i trafikken, f.eks. reaktions-evne, problemløsning, tolkning af vejskilte:

Useful Field of View (UFOV)

UFOV er en computer-administreret test. Testen definerer det visuelle felt indenfor hvilket, hurtigt præsenteret, visuel information kan udnyttes. Testen afhænger således både af visuel sansning og andre kognitive færdigheder.

Tre deltest:

1. Central vision og informationsbearbejdningshastighed
2. Delt opmærksomhed
3. Selektiv opmærksomhed

Nordic Stroke Driver Screening Assessment (NorSDSA)

SDSA er et kognitivt testbatteri, som oprindeligt er udviklet i England i et samarbejde mellem ergoterapeuter og psykologer med det formål at evaluere køreevne hos apopleksipatienter. Måler på fokuseret og vedholdende opmærksomhed, mental hastighed og evne til at være opmærksom på to visuelle stimuli på samme tid. SDSA er oversat til svensk og tilpasset svenske og norske forhold under betegnelsen NorSDSA. Der er udregnet to ligninger til at beregne, om den testede vil bestå eller dumpe en praktisk køreprøve.

Trailmaking A+B

Tester psykomotorisk tempo og evne til mental fleksibilitet.

Ergoterapeutisk on-road testning på 2. og 3. dag

Praktisk køretest foretaget af kørelærer, fysioterapeut og ergoterapeut med redskabet P-drive (Performance Analyses of Driving Ability).

Testningen disse to dage blev udført i samarbejde med kørelærer og fysioterapeut fra Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkeskadede (PTU) i Aarhus.

Under den praktiske køretest sad ergoterapeuterne på bagsædet og observerede kørslen ud fra P-Drive, som er udviklet og valideret i Sverige.

P-Drive er en observationsprotokol over 27 kørehandlinger. Der vurderes f.eks. på samspillet med andre trafikanter – både kørende og gående - opmærksomhed i vejkryds, tilpasning af hastigheden i forhold til oversigtsforhold, overholdelse af trafikregler, planlægning og opmærksomhed ved vognbaneskift, opmærksomhed og placering i rundkørsler, adfærd ved kørsel i overhalingsbane, reaktionsevne samt opmærksomhed på vejskilte.

Resultater

To af de fem personer vurderedes fortsat at kunne køre bil.

Tre af de fem vurderedes ikke at være i stand til at køre på sikker vis.

På baggrund af erfaringerne for pilotprojektet blev foreslået en række justeringer af sagsgangen, når køreevne skal vurderes. Disse dannede baggrund for oplæg til planer for etablering af fremtidig køreklinik-ambulatorium på Regionshospitalet Hammel Neurocenter.

Konklusion

Off-road testningen bør, som standard, foretages af speciallæge og ergoterapeut.

Neuropsykologisk udredning foretages efter behov.

On-roadtestning bør foretages af kørelærer og ergoterapeut.

De afprøvede redskaber var relevante for udredning af køreevne.